

M
Maastricht



© Peter Scheele 2017

in Beeld
B

Het Generaalshuis
3
juli
2021





Het Generaalshuis

De plek kent een lange geschiedenis. Als vermoedelijke palts, als Wittevrouwenklooster, als huis De Ceuleneer, als Generaalshuis en nu als Theater aan het Vrijthof. En intussen is het ook nog politiebureau geweest.

Of er een palts (een vroeg middeleeuws paleis) heeft gestaan, is niet zeker. Maar dat het een groot en belangrijk gebouw was, is wel duidelijk. Er zijn nog resten van de fundamenteën. Die zijn zichtbaar in de tegels in de vloer van de benedenfoyer. Daar zijn ook nog de bogen te zien van het klooster. En enkele hardstenen pilaren met versiering rond de basementen.

Rond 1805 werd het klooster afgebroken en bouwde handelaar De Ceuleneer het huidige gebouw als woonhuis in de vorm van een stadspaleis. De stijl is neoklassiek. Jaren later werd het pand gekocht door generaal Dibbets, vandaar de naam Generaalshuis. Vanaf 1915 kreeg het gebouw verschillende functies, waaronder politiebureau. En vanaf 1992 als entree van de schouwburg Theater aan het Vrijthof.

Adres: Vrijthof 45

wikipedia.org/wiki/Generaalshuis





Hierboven zien we een tekening van Valentijn Klotz, hij maakte die in 1670. Een prachtige blik op het Vrijthof. Wat een schitterend zachte tinten groen, bruin en beige met een zweem van blauw. Er zijn bomen, er ravotten twee honden en iemand maakt een babbeltje met een zittende bedelaar, precies in het midden van het beeld. En op de achtergrond het

Wittevrouwenklooster met een torentje op het dak: een dakruiter. Helemaal rechts, achter de ruiter, zien we de Helmstraat. Om het plein heen zijn houten balken op palen om het gebied af te bakenen. Ze zijn ook handig om een paard te parkeren. Het plein was begroeid met gras en er liepen wat paden doorheen. (tekening: LGOG 0043)



In de tegels op de vloer zien we het fundament van een gebouw van voor het klooster. Er zijn ook nog enkele hardstenen pilaren. En de bogen waarop het klooster gebouwd was.

Het Generaalshuis is zeer rijk uitgevoerd, het zit vol ornamenten. Er is nogal wat stucwerk te zien. Sommige zijn wit gelaten, andere zijn geschilderd in verschillende tinten rood. De ruitvormige hieronder is een plafondornament. Het is wonderlijk om te zien hoe goed oud en modern samen gaan.





Men komt het gebouw binnen in de grote hal. Daarachter was een kapitale trap naar de eerste etage, de bel-etage. De trap is er niet meer, maar het plafond van het trappenhuis is er nog wel. Met een gigantisch stucwerk van de Napoleontische adelaar. De adelaar is de koning der dieren in de lucht.

In zijn klauwen heeft hij een donderkeil, een bundel samengebonden bliksemschichten. En de bliksemschicht is het symbool van het handhaven van de orde, de lange arm der tucht. In het stadhuis is een tafereel van Petrus Gagini met vergelijkbare bliksemschichten. Er is ook een groot oog om daar een luchter aan te hangen.





De Edmond Hustinxzaal ligt aan de voorkant op de eerste verdieping, achter het balkon. Een prachtig, rijk versierd interieur. Er is nogal wat schilderwerk van de Luikenaar Charles Soubre uit 1860. Er zijn voorstellingen van de vier jaargetijden, de vier

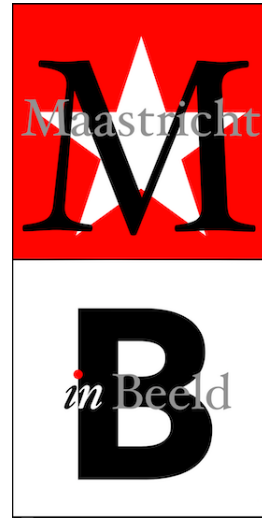


elementen en de vier kunsten, twaalf schilderijen dus. En kijk eens wat een prachtige hoek? Alles is versierd alsof men bang was om een stukje leeg te laten. Men noemt dat wel *horror vacui*. Een moderne luchter onder een fraai stukje stuc.



Hoewel het uitzicht in de negentiende en eerste helft van de twintigste eeuw ongetwijfeld anders was dan nu, heeft men altijd een bijzonder mooi uitzicht gehad op zes markante torens. Zes? Tussen de twee rechter torens stond er tot 1955 nog een. Die is afgebrand en nooit meer opgebouwd. Vier torens van de Sint-Servaasbasiliek en een, die in het midden, van de Sint-Janskerk in de kenmerkende rode kleur.






Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:

<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele 



Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele